

UNIwersytet GDAŃSKI

Wydział Filologiczny

dr hab. Danuta Stanulewicz-Skrzypiec, prof. nadzw.

Katedra Językoznawstwa

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr. Artura Czapigi

na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, jak również art. 31 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311).

1. Informacja ogólna na temat Habilitanta

Dr Artur Czapiga jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Filologii Rosyjskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Habilitant ukończył dwa kierunki – rusycystykę w roku 2001 i anglistykę w roku 2003. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskał w roku 2006 na podstawie rozprawy pt. *Antroponimiczne metafory odzwierzęce w języku polskim, rosyjskim i angielskim* napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Mariana Bobrana.

Zainteresowania naukowe dr. Artura Czapigi koncentrują się na semantyce i pragmatyce, szczególnie na metaforze konceptualnej i językowym obrazie świata oraz na

aktach mowy. Jest On autorem 2 monografii, 1 skryptu oraz 58 artykułów w czasopismach i rozdziałów w tomach wieloautorskich, jak również 16 recenzji i sprawozdań. Należy też tu odnotować współredakcję 5 tomów zbiorowych i 1 numeru czasopisma.

2. Publikacje przedstawione do recenzji

Recenzja została sporządzona na podstawie dokumentacji złożonej przez dr. Artura Czapigę w postępowaniu habilitacyjnym.

Do recenzji dr Artur Czapiga przedstawił dwie monografie:

1. *Antroponimiczne metafory odzwierzęce w języku polskim, rosyjskim i angielskim*, Rzeszów 2008, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 219 stron;
2. *Leksykalno-pragmatyczne wykładniki aprobaty jako aktu mowy. Na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego*, Rzeszów 2017, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 272 strony;

oraz dziewięć innych prac, wśród których znalazły się artykuły opublikowane w czasopismach i rozdziały w tomach zbiorowych:

3. *Высказывания с лексическими единицами согласие / zgoda / agreement – прагматический подход*, [w:] *Коммуникативные параметры текста*, red. A. Czapiga, Z. Czapiga, Rzeszów 2012, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, s. 107-130;
4. *Lexical Markers of the Endorsement Speech Act in British, American, and Indian Englishes*, „US-China Foreign Language” 2012, nr 10/6, s. 1244-1256;
5. *Struktura aktu mowy aprobaty (na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego)*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Glottodydaktyka” 2013, nr 5, s. 20-27;
6. *Analiza pragmatyczna leksemu właśnie i jego odpowiedników w języku rosyjskim i angielskim*, „Studia Wschodniosłowiańskie”, 2014, nr 14, s. 151-164;
7. *Analiza sposobów osłabienia siły przekazu aktu mowy aprobata na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego*, [w:] *Stalość i zmienność w językach i kulturach świata*, red. D. Dziadosz, A. Krzanowska, A. Szlachta, Szczecin 2014, Volumina.pl Daniel Krzanowski, t. I, s. 91-100;
8. *Похвала и одобрение как речевые акты (на материале польского, русского и английского языков)*, [w:] *Текст – предложение – слово*, red. A. Czapiga, Z. Czapiga, Rzeszów 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, s. 78-90;

9. *Aprobata zapowiedziana w części narracyjnej (na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego)*, „Acta Universitatis Lodzianis. Folia Linguistica Rossica” 2015, nr 11, s. 9-17;
10. *„Dobrze, panie profesorze” – formy adresatywne jako część makroaktu mowy aprobaty (na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego)*, [w:] *Z badań nad językami europejskimi w aspekcie synchronicznym i diachronicznym. Księga jubileuszowa poświęcona Profesor Zofii Czapidze*, red. E. Dźwierzynska, D. Chudyk, Szczecin 2015, Volumina.pl Daniel Krzanowski, s. 108-118;
11. *Pragmatic Analysis of the Speech Acts of Approval and Disapproval in English, Polish and Russian*, [w:] *Slavic and Other Languages in a Contrastive Perspective*, red. Z. Czapiga, A. Stasienko, Rzeszów 2015, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, s. 83-96.

Drobna uwaga na marginesie: można byłoby się zastanowić nad klasyfikacją niektórych prac w spisie publikacji sporządzonym przez Habilitanta (załącznik nr 4) – zaliczył On do artykułów prace, które się ukazały w tomach zbiorowych. Chociaż rozumiem prawdopodobne uzasadnienie takiej klasyfikacji – w każdym z tych przypadków praca ukazała się w numerowanym tomie serii wydawniczej.

3. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta

3.1. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitanta

Habilitant zgłosił jako osiągnięcie monografię pt. *Leksykalno-pragmatyczne wykładniki aprobaty jako aktu mowy. Na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego*, która ukazała się w roku 2017 nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego. Recenzję wydawniczą monografii sporządził prof. dr hab. Tadeusz Szczerbowski.

Na wstępie należy zauważyć, że Habilitant postawił przed sobą ambitny cel, jakim jest analiza aktu mowy aprobaty w trzech językach. Przedstawione w rozprawie badania z pewnością są nowatorskie, nie tylko ze względu na podejście porównawcze – także trzeba tu przypomnieć, że wcześniej ten akt mowy nie był szczególnym obiektem zainteresowania językoznawców.

Na monografię liczącą 272 strony składają się następujące części: wstęp, dwa rozdziały teoretyczne, pięć rozdziałów badawczych i zakończenie. Autor zamieścił na końcu streszczenia w języku rosyjskim i angielskim.

We wstępie (s. 7-11) Habilitant nakreśla cele monografii i sygnalizuje zawartość poszczególnych jej rozdziałów. Zawęża również – rozsądnie – obszar analizy: „W niniejszym studium omawiane są tylko te aspekty ‘działania’ aprobaty w języku polskim, rosyjskim i angielskim, które, moim zdaniem, mają największy wpływ na uwydatnienie cech dystynktywnych tego aktu mowy”.

W pierwszym z dwóch rozdziałów teoretycznych Autor przedstawia teorię aktów mowy. Rozdział ten, chociaż stosunkowo krótki (s. 12-19), streszcza pokrótce ważniejsze badania przeprowadzone przez J. L. Austina, J. Searle’a i P. Grice’a, a także K. Pisarkową, M. Honowską, E. Komorowską i wielu innych polskich i zagranicznych badaczy. W rozdziale drugim, znacznie obszerniejszym (s. 20-44), Autor dokonuje przeglądu badań nad aprobatą. Ten akt mowy jest rozpatrywany z różnych punktów widzenia, wśród których znalazły się propozycje A. Wierzbickiej (podejście semantyczne) i A. Awdiejewa (gramatyka funkcjonalna), jak również pragmalingwistyka, w ramach której Autor wyróżnia między innymi klasyczne podejście do aktów mowy, teorię grzeczności – teorię twarzy oraz teorię interpersonalną. Rozdział ten kończy propozycja, jak należy rozumieć aprobatę – ta obszerna definicja ma kluczowe znaczenie dla analiz prowadzonych w następnych rozdziałach monografii. Rozdziały teoretyczne świadczą o bardzo dobrej orientacji Habilitanta w zagadnieniach teoretycznych dotyczących aktów mowy.

Następne rozdziały – badawcze – koncentrują się na różnych aspektach aprobaty. Należy tu odnotować, że materiał badawczy został wyekscerpowany ze współczesnej literatury pięknej (choć zdarzają się przykłady oznaczone jako *zastyszane*). Autor również korzystał z licznych słowników, zarówno jednojęzycznych, jak i dwujęzycznych (zob. s. 250-252).

Rozdział trzeci (s. 45-82) poświęcony jest leksykalnym wykładnikom aprobaty. Aby je wyselekcjonować (zestawienie zaprezentowane jest w tabeli na s. 46-47), Autor przeprowadził badania źródeł leksykograficznych. Następnie sklasyfikował wykładniki aprobaty według kryterium „jednowyrazowe/rozbudowane” osobno dla każdego z języków. Rozdział ten oceniam pozytywnie, chociaż Autor powinien był ujednolicić śródtytuły sygnalizujące analizę poszczególnych wykładników, jak również oddzielić rozważania kończące rozdział od reszty tekstu i opatrzyć je stosownym numerowanym śródtytułem. W obecnej postaci wnioski są niejako przypisane do części analizującej angielskie wykładniki aprobaty.

W rozdziale czwartym (s. 83-130) dr Czapiga zajmuje się pragmatycznymi wykładnikami aprobaty w trzech językach, biorąc pod uwagę dystans społeczny i jego

zaburzenia oraz obiekt aprobaty, a także zapowiedź aprobaty w części narracyjnej. Co cenne, Autor również analizuje przykłady, w których nie zostały zastosowane omówione wykładniki, ale inne środki, niebezpośrednio wskazujące na ten akt mowy. Badając kontekst, Habilitant rekonstruuje znaczenie przytoczonego materiału językowego, co pozwala Mu zidentyfikować obecność aktu aprobaty. W rozdziale tym wnioski także nie zostały wyodrębnione, ponadto można byłoby wprowadzić numery śródtytułów, żeby uwypuklić strukturę rozdziału (bez numeracji na tym samym poziomie pozostają zagadnienia nadrzędne i podrzędne).

Rozdział piąty (s. 131-155) dotyczy funkcji pragmatycznych wypowiedzi zawierających aprobatę w trzech językach. Autor rozpatruje funkcje modalne (pewności i przypuszczenia), emotywnie, illokucyjne (zobowiązania, pobudzenia do działania i rozstrzygnięcia) oraz modalno-syntaktyczne, jak również emotyvizację i rytualizację wypowiedzi aprobatywnych. Autor bardzo trafnie dobrał przykłady ilustrujące omawiane funkcje. Podobnie jak poprzednio, wnioski nie zostały wyodrębnione.

W rozdziale szóstym (s. 156-181) Autor zajmuje się dialogicznością aktu aprobaty oraz strategiami konwersacyjnymi. Wśród omawianych zagadnień znalazły się następujące: czysta aprobata, wzmocnienie i osłabienie tego aktu mowy, jak również jego modyfikacje przy użyciu taktyk konwersacyjnych takich jak: wsparcie rozmówcy, nakłanianie do działania, gra językowa, wyrażenie wdzięczności i opis sytuacji. Rozdział ten, szczególnie jego ostatnia część, trafnie pokazuje, jak złożonym aktem mowy może być aprobata. Powtarzam uwagę dotyczącą niewyodrębnionych wniosków.

Rozdział siódmy (s. 182-222) koncentruje się na strukturze makroaktu aprobaty. Przytoczone liczne przykłady pozwoliły Autorowi wyróżnić części składowe aprobaty właściwej oraz aprobaty właściwej poszerzonej o jeden lub więcej elementów. Autor omawia następujące części składowe aktu aprobaty: wykładnik leksykalny aprobaty oraz elementy fakultatywne: zwrot adresatywny, operatory metatekstowe o funkcji fatycznej, intensyfikatory przysłówkowe, wykrzykniki i partykuły. Proponowana struktura aktu aprobaty, poparta analizą przykładów, jest szczegółowa, co spotyka się z moim uznaniem. Także i w tym rozdziale brakuje wyodrębnionych wniosków. Ponadto powinien być bardziej dopracowany podział podrozdziałów na sekcje (dotyczy to szczególnie podrozdziału nr 7.1).

W zakończeniu (s. 223-232) Autor zgrabnie podsumowuje swoje dotychczasowe rozważania na temat aprobaty w trzech językach.

Moja ogólna ocena monografii jest wysoka. Dr Czapiga niezwykle wnikliwie zajął się aktem mowy aprobaty w języku polskim, rosyjskim i angielskim. Zgromadził pokaźny zbiór przykładów z literatury, które trafnie ilustrują opisywane zjawiska językowe. Analizy są szczegółowe i wyczerpujące. Wracając do ujęcia komparatywnego, badacze nieczęsto decydują się na porównanie zjawisk występujących w trzech językach, przeważnie koncentrują się na dwóch językach. W przypadku recenzowanej monografii analizę trzech języków umożliwiła świetna znajomość rosyjskiego i angielskiego, wynikająca ze studiów rusycystycznych i anglistycznych Autora, oraz oczywiście Jego kompetencja użytkownika języka polskiego.

Powyżej zasygnalizowałam już aspekty, które mogłyby być bardziej dopracowane – chodzi o numerowane śródtytuły i wyodrębnione wnioski pod koniec każdego rozdziału. Dodatkowo chciałabym zwrócić uwagę na brak tłumaczeń przykładów w języku angielskim i rosyjskim na język monografii, czyli polski. Powinny być one zrozumiałe dla czytelnika, który może nie władać językiem rosyjskim lub angielskim w stopniu umożliwiającym ich dokładne zrozumienie. Ponadto tłumaczenia przykładów dobitniej ilustrowałyby podobieństwa i różnice między językami w zakresie wyrażania aprobaty.

Jeszcze jedna uwaga dotyczy tytułów rozdziałów. Wszystkie rozdziały badawcze traktują o akcie aprobaty w polskim, rosyjskim i angielskim. Nazwy tych języków pojawiają się w tytułach rozdziałów czwartego, piątego i siódmego, natomiast w tytułach rozdziałów trzeciego i szóstego są one nieobecne – i właśnie to była słuszna decyzja Autora. Czytelnik jest poinformowany – chociażby przez tytuł monografii, że chodzi o te trzy języki, zatem ponowne umieszczanie ich w tytułach (i to wybranych) rozdziałów wydaje się zbędne.

Mam też uwagi natury technicznej. Może lepiej byłoby zastosować inną numerację przykładów – zamiast [1a], [1b], [1c] itd. lepiej byłoby [1], [2], [3] itp. Ta pierwsza konwencja używana jest głównie, gdy mamy do czynienia np. z parafrazami analizowanych zdań. Ponadto w monografii brakuje indeksów odsyłających czytelnika do poszczególnych zagadnień i autorów. Innych drobnych niedociągnięć nie będę już tutaj omawiać.

Te uwagi krytyczne nie umniejszają wartości monografii, którą uważam, z merytorycznego punktu widzenia, za dobrze opracowane, wnikliwe, a przede wszystkim nowatorskie, studium aktu aprobaty.

3.2. Ocena pozostałych prac zgłoszonych do recenzji

W pozostałych, krótszych pracach przedstawionych do recenzji (wymienionych w punkcie 2 tej recenzji, nr 3-11) Habilitant również zajmuje się aktem aprobaty, a także dezaprobaty i pochwały. Prace te przedstawiają badania przeprowadzone na materiale językowym zebranych podczas badań ankietowych w Polsce, Rosji i Wielkiej Brytanii lub wyekscerpowanym z korpusów językowych, a także z literatury pięknej i stron internetowych. Autor podejmuje w tych pracach takie zagadnienia jak: leksykalne wykładniki aprobaty w trzech różnych odmianach języka angielskiego (brytyjskiej, amerykańskiej i indyjskiej), struktura aktu aprobaty w języku polskim, angielskim i rosyjskim, sposoby osłabienia aprobaty, zapowiedź aprobaty w narracji oraz użycie wybranych wykładników leksykalnych, a także form adresatywnych w akcie aprobaty w tych językach.

Prace te uzyskały moją pozytywną ocenę – przeprowadzone w nich wywody nie budzą zastrzeżeń. Na pochwałę zdecydowanie zasługuje skala przeprowadzonych badań. Po pierwsze, Autor analizuje obszerny materiał pochodzący z kilku różnych źródeł (wymienionych powyżej), co pozwala na uzyskanie pełniejszego obrazu analizowanego aktu mowy. Po drugie, Habilitant objął badaniami ankietowymi po 150 bądź 500 użytkowników języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego. Są to naprawdę imponujące liczby respondentów. Należy tu podkreślić, że przeprowadzone badania ankietowe były pionierskie. Ponadto Autor publikuje w trzech językach – nie tylko w polskim, ale także w pozostałych dwóch językach, które analizuje: rosyjskim i angielskim, co zapewnia Jego pracom obieg międzynarodowy. Należy też dodać, że polskie czasopisma, w których Autor publikował artykuły, znajdują się na ministerialnej liście B („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Glottodydaktyka” – 5 punktów, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Linguistica Rossica” – 8 punktów, „Studia Wschodniosłowiańskie” – 10 punktów).

Chciałabym jedynie zwrócić uwagę na następujące sprawy:

1. Podobnie jak w wypadku omówionej powyżej rozprawy, w większości prac brakuje tłumaczeń przykładów na język artykułu: polski (prace nr 5, 6, 7, 9 i 10) i rosyjski (prace nr 3 i 8).
2. Również aktualna jest uwaga o stosowanej konwencji numerowania analizowanych przykładów.

3. W pracy nr 4 dobrze byłoby oddzielić listę źródeł internetowych od wniosków w formie aneksu (ewentualnie wymienić je wcześniej, przed analizą przykładów).
4. W pracach nr 5, 7, 10 brakuje dokładniejszej informacji o respondentach. Autor przeważnie podaje ich liczbę i miasta, w których zostały przeprowadzone badania. Dobrze byłoby podać chociażby zwięzłą informację o wieku, płci, wykształceniu, ewentualnie o wykonywanym zawodzie ankietowanych osób.
5. W pracach wymienionych w punkcie 3 powyżej zdecydowanie przydałyby się tabele przedstawiające dokładniejsze wyniki przeprowadzonych badań ankietowych (dane liczbowe i procentowe).
6. Wśród respondentów na pewno znajdowały się zarówno kobiety, jak i mężczyźni (może też różnili oni się pod względem wieku, wykształcenia, wykonywanego zawodu itp.) – można byłoby się pokusić o dokładne zbadanie, jak wybrane grupy (np. kobiety i mężczyźni) wyrażają aprobatę. Chciałabym zaznaczyć, że nie jest to uwaga krytyczna, jedynie raczej sugestia dotycząca przyszłych kierunków badawczych, jakie Habilitant mógłby wybrać.

Jeżeli chodzi o drugą (chronologicznie pierwszą) monografię wydaną w roku 2008, *Antroponimiczne metafory odzwierzęce w języku polskim, rosyjskim i angielskim*, jej pierwowzór był już oceniany w przewodzie doktorskim. Z tego powodu nie będę jej tu dokładnie omawiać. Może tylko odnotuję, że także i w tej monografii Habilitant ambitnie przyjął podejście porównawcze, biorąc pod uwagę metafory w trzech językach – polskim, rosyjskim i angielskim. Monografię tę również uważam za wartościową publikację.

3.3. Ocena innych prac i pozostałej aktywności naukowej

Jak już zasygnalizowałam w punkcie 1 recenzji, dr Czapiga jest autorem 2 monografii oraz 58 artykułów/rozdziałów, w tym 31 po uzyskaniu stopnia doktora. Pod względem ilościowym dorobek ten spełnia wymagania stawiane habilitantom. Niektóre z artykułów/rozdziałów są co prawda dosyć krótkie, często kilkustronicowe – co z pewnością związane jest z ograniczeniami dotyczącymi objętości narzuconymi przez wydawnictwa bądź redaktorów tomów. Oczywiście trzeba też tu pamiętać o tym, że jakość pracy nie zależy od jej objętości – prace krótsze niż 0,5 arkusza wydawniczego (czyli takie, które obecnie są niepunktowane) mogą być równie wartościowe jak te dłuższe. Wracając do prac Habilitanta, napisane są one po polsku, rosyjsku lub angielsku, a dotyczą głównie aktów mowy oraz

metafor i językowego obrazu różnych zwierząt (słonia, motyla, małpy, osła, wilka myszy). Opublikowane zostały w czasopismach i tomach zbiorowych w Polsce (m.in. w Kielcach, Krakowie, Łodzi, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie) i za granicą (w Kaliningradzie, Odessie, Petersburgu i Woroneżu).

Dr Czapiga, jak już wcześniej wspomniałam, współredagował 5 tomów zbiorowych (*Коммуникативные аспекты грамматики и текста*, 2009; *Słowo i tekst w opisie porównawczym*, 2010; *Коммуникативные параметры текста*, 2012; *Текст – предложение – слово*, 2014; *Текст – предложение – слово. Исследования по русскому языку II*, 2016) oraz i 1 numer czasopisma („Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Glottodydaktyka” 2011, nr 3). Jest to pokaźny dorobek redakcyjny, zasługujący na uznanie.

Jeżeli chodzi o udział Habilitanta w konferencjach, ten rodzaj działalności naukowej także należy ocenić pozytywnie. Habilitant jest aktywny – dotychczas uczestniczył w 32 konferencjach, w tym 19 po uzyskaniu stopnia doktora. Konferencje te, często międzynarodowe, odbyły się w Polsce (m.in. w Krakowie, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie) i za granicą (w Australii, Belgii, Rosji i Ukrainie).

Dr Czapiga jest członkiem następujących organizacji naukowych: Krakowskie Towarzystwo Popularyzowania Wiedzy o Komunikacji Językowej Tertium, Polskie Towarzystwo Językoznawcze, Polskie Towarzystwo Rusycystyczne oraz International Pragmatics Association.

4. Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Dr Czapiga dotychczas prowadził ze studentami anglistyki i rusycystyki Uniwersytetu Rzeszowskiego następujące zajęcia: gramatyka opisowa języka angielskiego, język angielski w biznesie międzynarodowym, praktyczna nauka języka angielskiego, gramatyka opisowa języka rosyjskiego, historia języka rosyjskiego, pragmatyka, psycholingwistyka, seminarium licencjackie, seminarium magisterskie, wstęp do językoznawstwa oraz zajęcia specjalizacyjne. Do tej pory był promotorem 30 prac licencjackich i 30 prac magisterskich (w tym roku akademickim pod jego kierunkiem powstaje kolejnych 16 prac magisterskich); został także powołany na promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Tamary Ryzner, która pod kierunkiem dr hab. prof. UR Lucyny Falkiewicz-Wille przygotowuje rozprawę dotyczącą przekładu slangu.

Należy też tu odnotować udział Habilitanta w pracach Wydziałowej Komisji Wyborczej oraz Komisji Rekrutacyjnej w Katedrze Filologii Rosyjskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponadto bywał angażowany w układanie planu zajęć, jak również sprawował funkcję opiekuna roku. Obecnie jest koordynatorem przedmiotów angielskojęzycznych w Katedrze Filologii Rosyjskiej. Do niewątpliwych zasług Habilitanta zaliczyć również należy współorganizację konferencji *Русистика и современность*, która odbyła się w Rzeszowie w roku 2008.

Dorobek dydaktyczny i organizacyjny Habilitanta oceniam pozytywnie.

5. Staże, granty i nagrody

Dr Czapiga odbył staże zagraniczne w Rosji (2006, 2008, 2009, 2013), a także w Australii w Monash University (2011) i w Wielkiej Brytanii w Edinburgh University (2012). Na swoim koncie ma również pobyty w uczelniach zagranicznych w ramach programu Erasmus: w Nyíregyházi Főiskola na Węgrzech (2008) i Universidad de Granada w Hiszpanii (2013). Te liczne wyjazdy świadczą o chęci Habilitanta do poszerzania swoich horyzontów i nawiązywania kontaktów naukowych z językoznawcami z różnych krajów. Warto tu przypomnieć, że podczas wyjazdów do Rosji i Wielkiej Brytanii Habilitant prowadził szeroko zakrojone badania ankietowe nad aktem aprobaty, opisane w kilku omówionych w tej recenzji pracach.

W roku 2007 Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego przyznał Habilitantowi Nagrodę III stopnia za osiągnięcia naukowe. Należy tu również odnotować, że Habilitant otrzymał grant dla młodych naukowców, w ramach którego przygotował i opublikował skrypt pt. *Gramatyka konfrontatywna rosyjsko-polska. Morfologia. Składnia zdania pojedynczego* (Rzeszów 2013).

6. Wnioski

Uważam, że dorobek naukowy dr. Artura Czapigi spełnia kryteria ustawowe, zarówno pod względem merytorycznym, jak i ilościowym. Podobnie pozytywnie oceniam Jego dorobek dydaktyczny i organizacyjny.

Przedstawione do recenzji prace – monografia pt. *Leksykalno-pragmatyczne wykładniki aprobaty jako aktu mowy. Na materiale języka polskiego, rosyjskiego i angielskiego* oraz 9 krótszych prac (rozdziałów i artykułów) – z pewnością wnoszą oryginalny wkład w rozwój

językoznawstwa. Prace te świadczą o umiejętności prowadzenia badań na szeroką skalę (m.in. ankietowych i korpusowych) oraz zdolności analizowania materiału językowego w trzech językach pochodzącego z różnych źródeł. Lektura tych publikacji dostarcza niezbitych dowodów na dojrzałość i samodzielność badawczą Habilitanta. Prace swoje pisze On w trzech językach i publikuje je w wydawnictwach różnych ośrodków akademickich w Polsce (m.in. w Krakowie i Warszawie) i za granicą (w Rosji, Stanach Zjednoczonych i Ukrainie). Ponadto należy tu przypomnieć aktywność konferencyjną Habilitanta w kraju i za granicą, liczne staże zagraniczne, a także Jego działalność redakcyjną.

Podsumowując, wszystkie opisane w recenzji osiągnięcia dr. Artura Czapigi spełniają kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2011 r. i w związku z tym są podstawą do nadania Mu stopnia doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa.

Danuta Starowieicz

Gdańsk, dnia 12.11.2017 r.